

A photograph of a pig in a metal restraint, likely for medical or research purposes. The pig is light pink and has a yellow ear tag. It is positioned in a metal cage-like structure. A large blue semi-transparent rectangle is overlaid on the left side of the image, containing white text.

Sådan kan data redde soliv

Margit Andreasen, dyrlæge, ph.d., chefforsker,
SEGES Innovation

Mette Kryhlmand, dyrlæge, DANVET

SEGES
INNOVATION

danvet
KEEPING YOUR PIG BUSINESS HEALTHY

STØTTET AF
Svineafgiftsfonden

Agenda

Fra data til handling

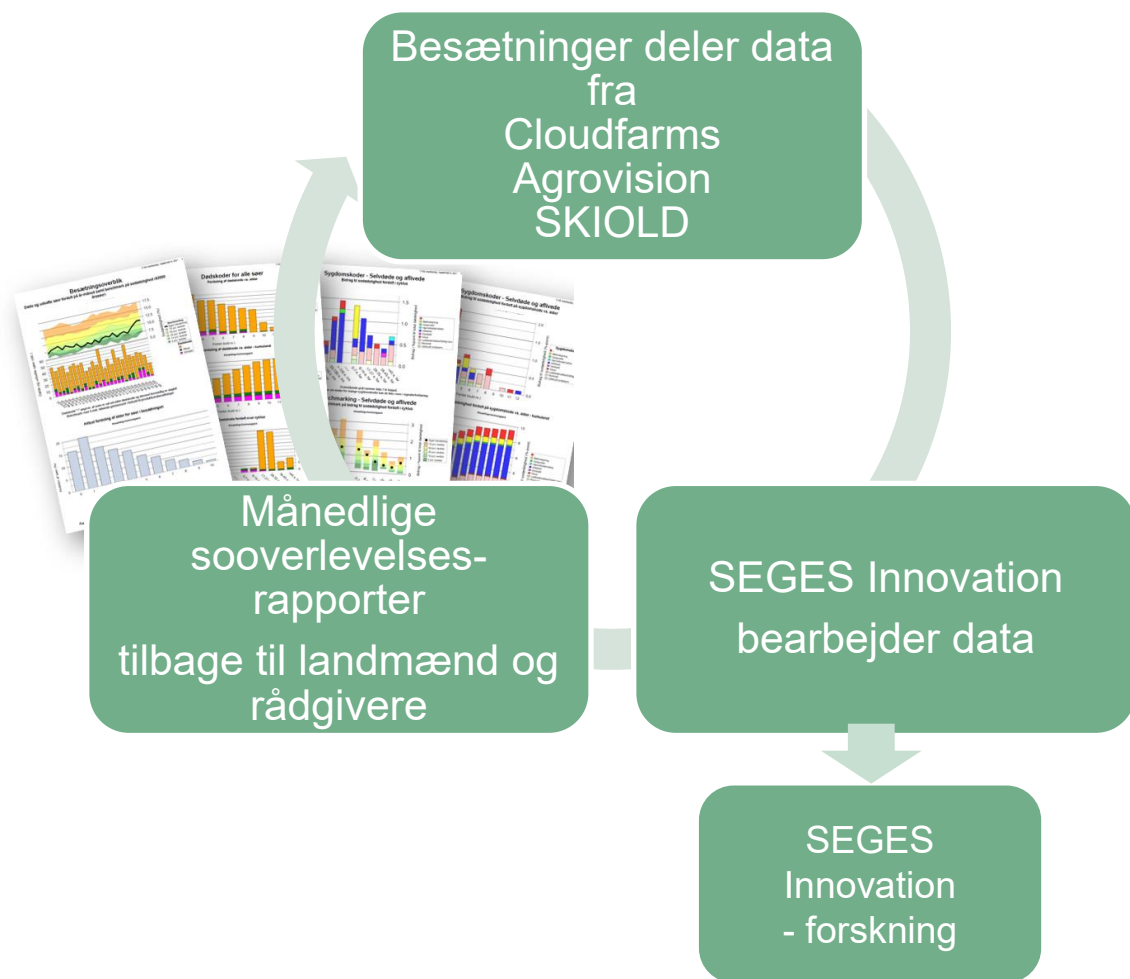
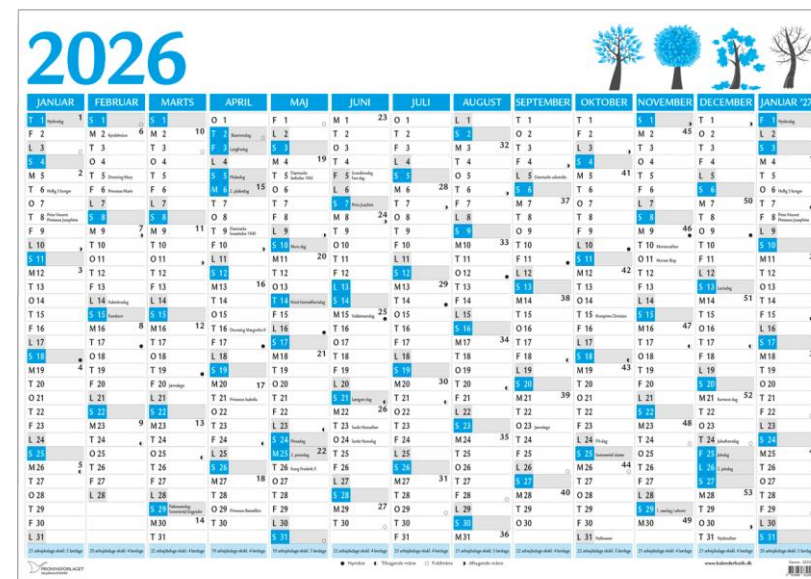
1. Data for bedre sooverlevelse
2. Fra tal og analyser til tiltag
3. Hvordan kan resultaterne forstås i praksis?
4. Hvad kan man gøre i besætningen?
5. De vigtigste budskaber

Eksempler på data for bedre sooverlevelse

SEGES Insight (>280.000 søer)

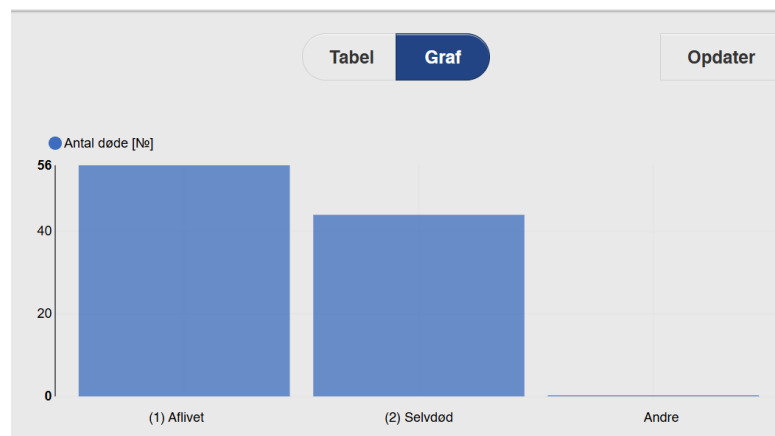
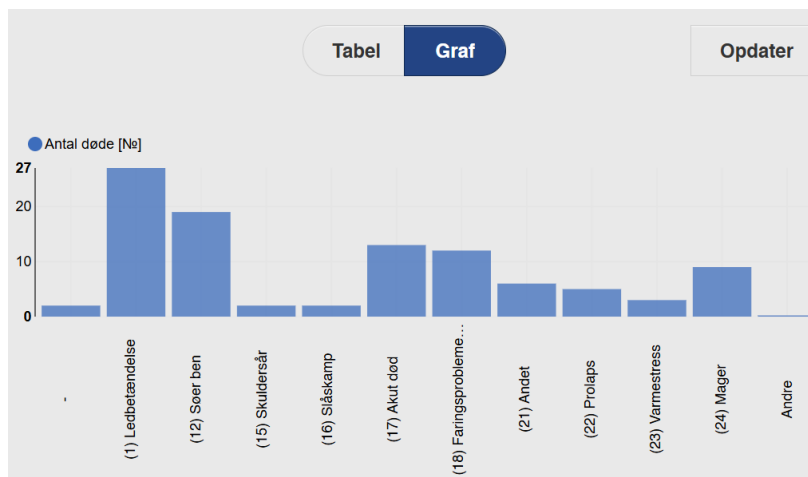
Notér store ændringer ned

Cloudfarms og Agrovision data

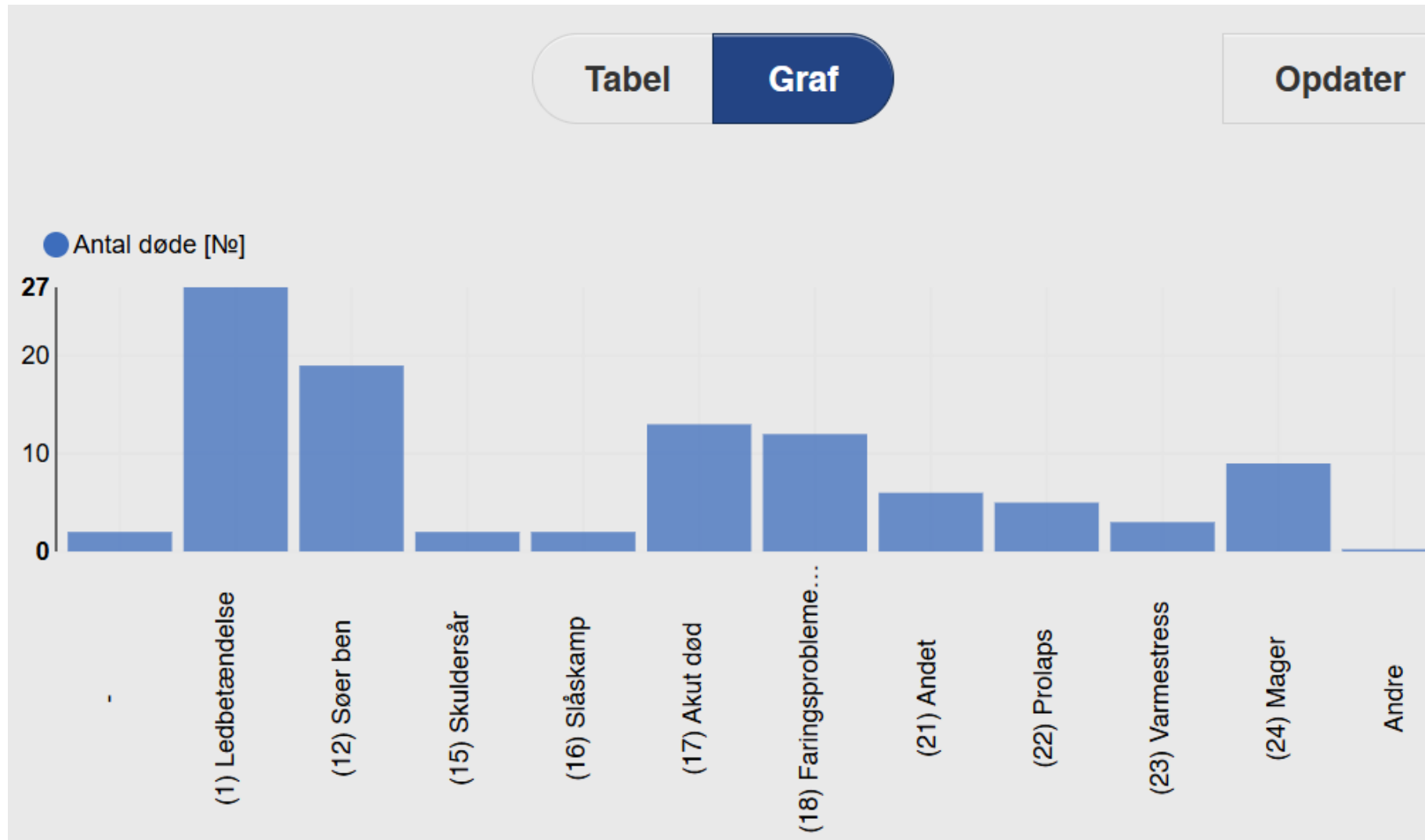
- Døde-rapport → Gylte og søer

Brugerdefineret rapport → Afgangsårsager

Gruppe		Resultat		
Afgangstype	Dyr.Årsag.Navn	Kuld	Kuld i pct. af total	Dyrnr.
Aflivet		43	10.57	
		2	4.65	
	Andet - other	5	11.63	
	Benproblemer - legs	23	53.49	
	Faringsproblemer - farrowing	2	4.65	
	Reproduktionsproblemer - reprod	6	13.95	
	Skuldarsår - shoulder	2	4.65	
	Udskudt liv/endetarm - prolaps	3	6.98	
Død		87	21.38	
		14	16.09	
	Akut dødsfald - akut dead	1	1.15	
	Andet - other	42	48.28	
	Benproblemer - legs	7	8.05	
	Faringsproblemer - farrowing	4	4.60	
	Gaspuster/mave problem - stoma	9	10.34	
	Mager/Utrivelig - Skinny	3	3.45	
	Reproduktionsproblemer - reprod	3	3.45	
	Udskudt liv/endetarm - prolaps	4	4.60	

Tænk over jeres valg af diagnoser

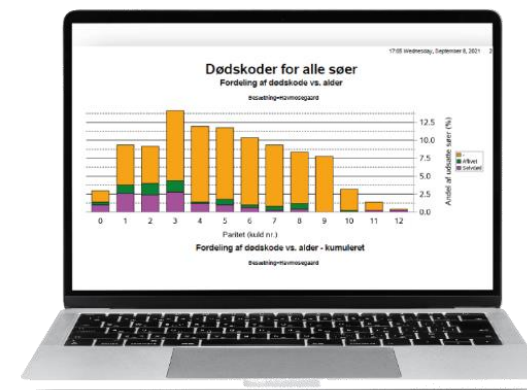

Sådan har vi brugt data til at finde risikofaktorer for sodødelighed

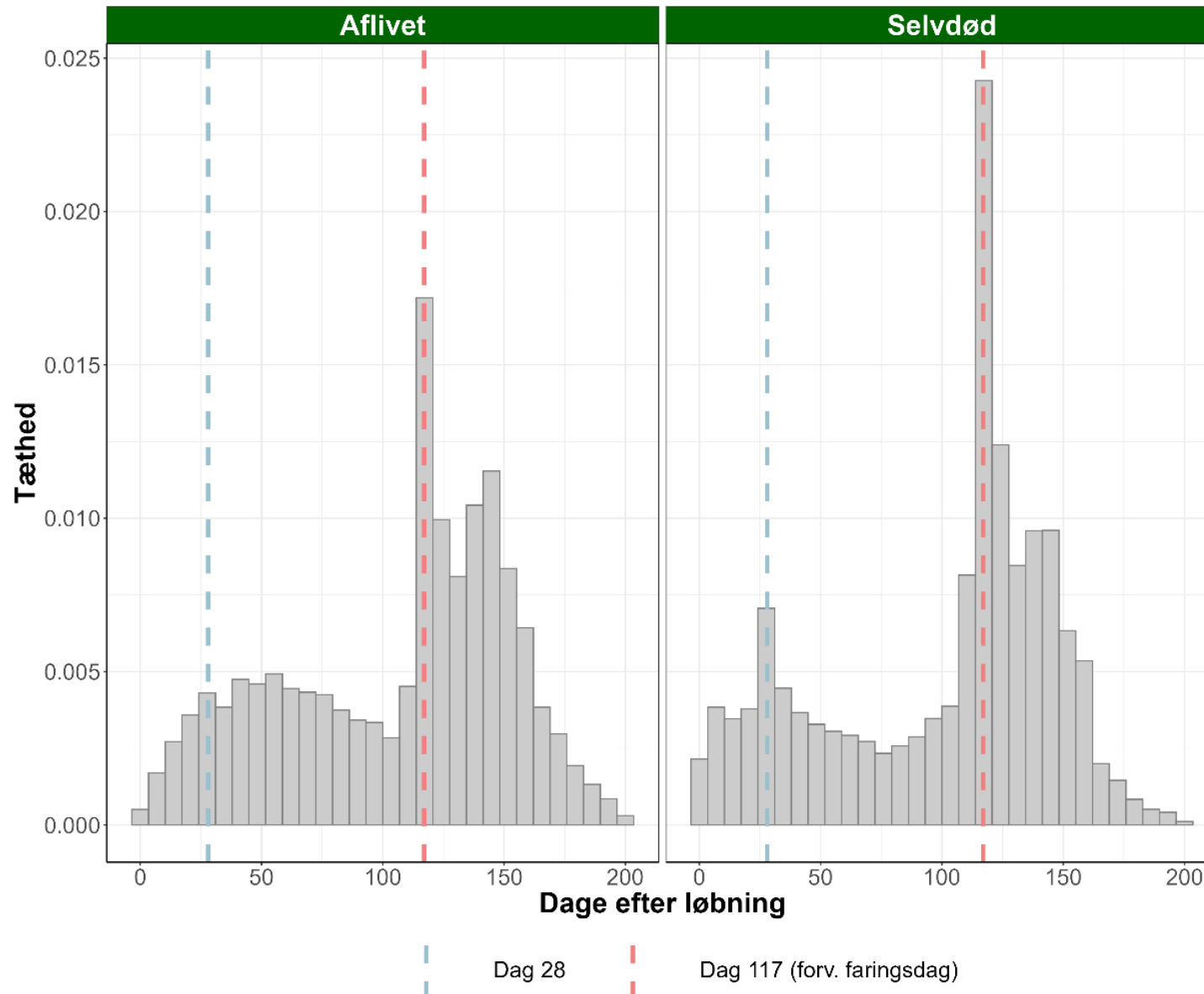
SEGES
InSight data

250
besætninger;
480.000 søer;
1,5 mio. cykli

Risikofaktorer
for
sodødelighed

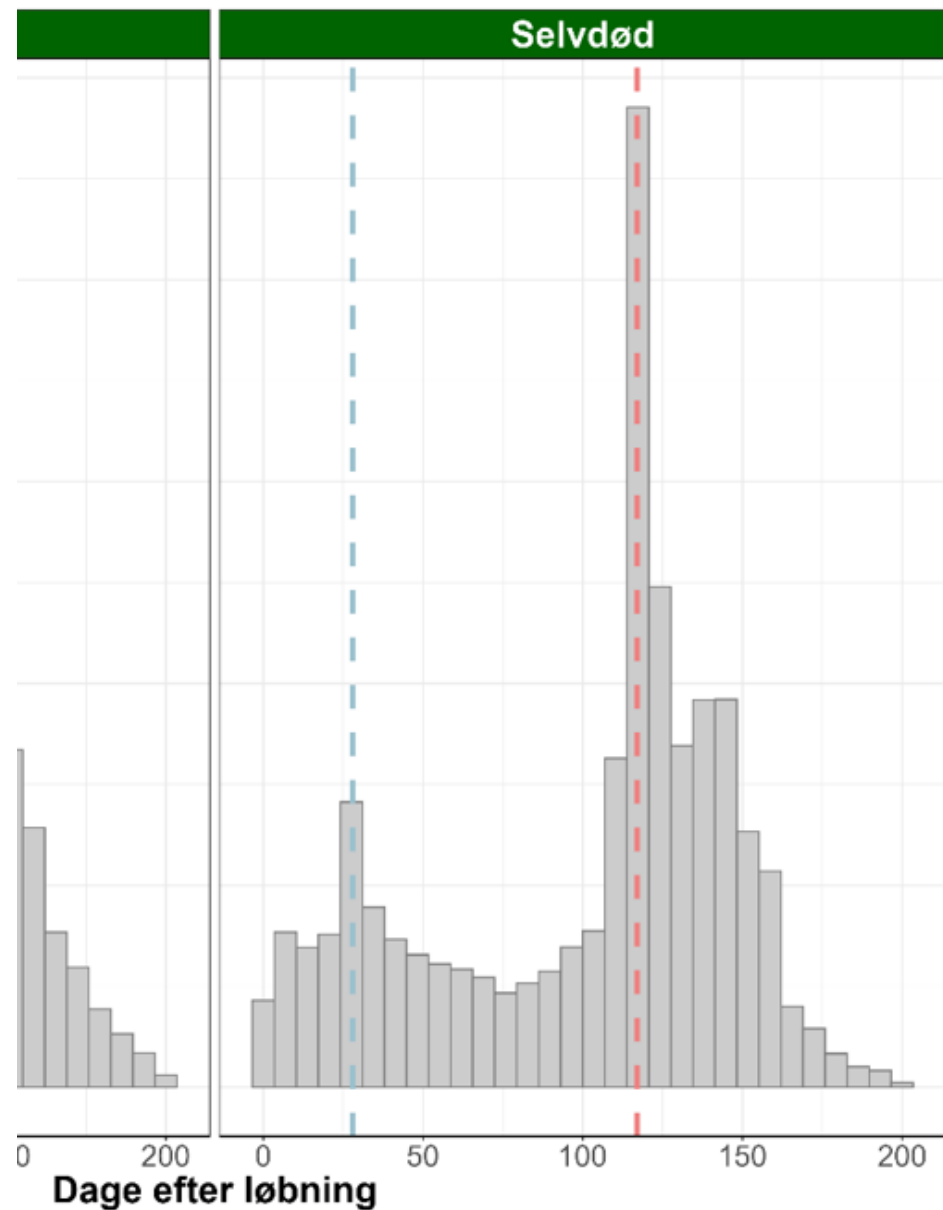

Risikoperioder for dødsfald

Hvad ser vi?

- Både aflivede og selvdøde: Størst risiko i perioden omkring faring (dag 117)
- Selvdøde: Mindre "top" omkring dag 28 efter løbning ("indsættelse i drægtighedsstald")

ag 28

Dag 117 (forv. faringsdag)

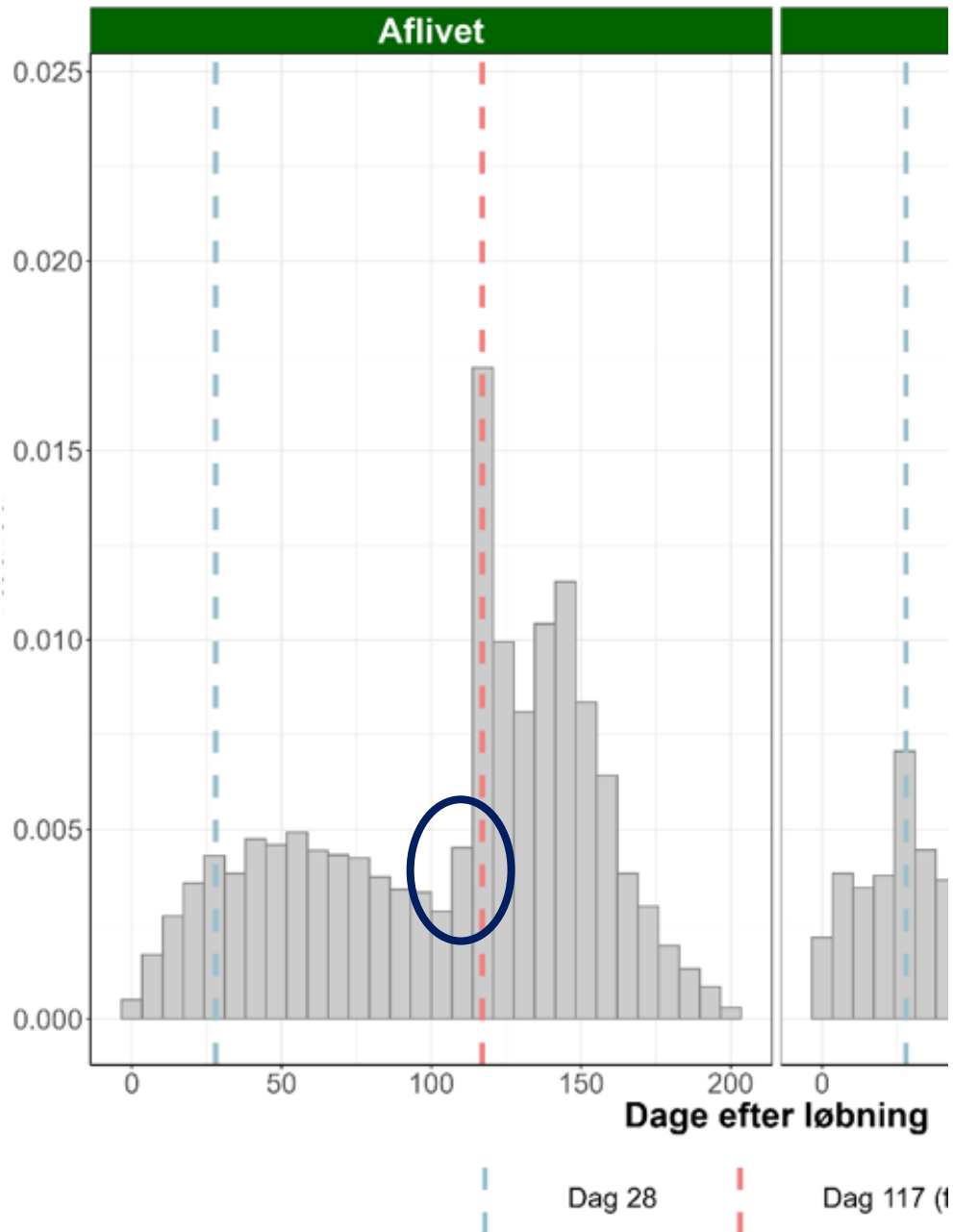
Plausible årsager

Sammenblanding i drægtighedsstald

- Stress dødsfald (hjerte/organsvigt)

Faringstidspunkt

- Komplikationer ifm. faring
- Stress dødsfald (herunder varmestress)
- Leverdrejning
- Mave/tarm udfordringer

Plausible årsager

Sammenblanding i drægtighedsstald

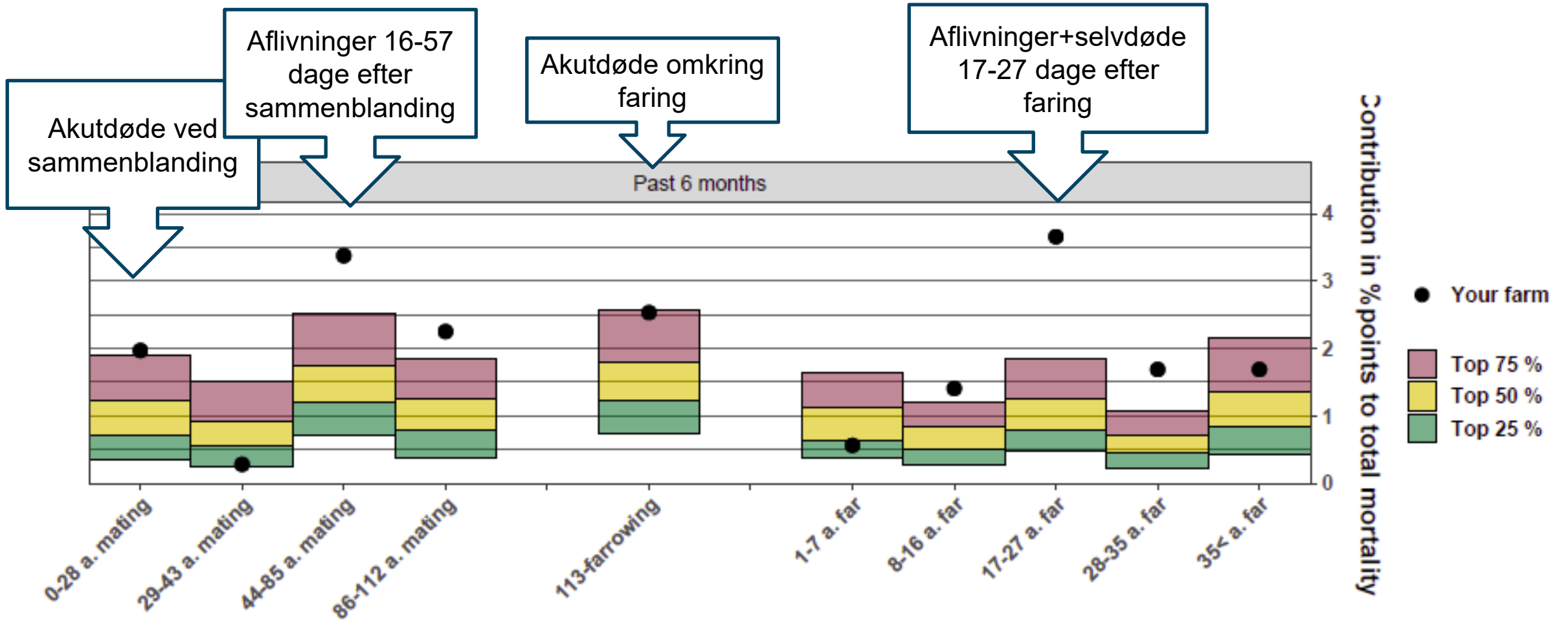
- Klovskader og andre benproblemer
- Alvorlige skader i slutperioden

Faringstidspunkt

- Udskudt bør og/eller endetarm
- Tilbageholdte fostre eller andre faringskomplikationer

Data eksempler fra besætninger....

CASE 1

**Akutdøde ved
sammenblanding**

1. E-vitamin og selen dagene op til sammenblanding
2. Flytning tidligere på dagen

**Aflivninger 16-57
dage efter
sammenblanding**

1. Ekstra medarbejder ansvarlig for sygerunde
2. Opsætning af sygejournaler ved sygestier

**Akutdøde
omkring faring**

**Aflivninger+selvdøde
17-27 dage efter faring**

1. Opmærkning af risikodyr før faring
2. Faringshjælp og raskmelding efterfølgende
3. Anvendelse af mere antibiotika og smertestillende

CASE 2

Sodødelighed	16,9%	16,5%	15,8%
- Heraf selvdøde	6%	6,2%	6,4%
- Heraf aflivede	10,9%	10,3%	9,5%
	Seneste 3 måneder	Seneste 6 måneder	Seneste 12 måneder
Hyppigste dødsårsager de sidste 12 måneder:			
Benproblemer halt ledbetænde	49,6%	48,7%	44%
Akut dødsfald	26,1%	22,4%	26,3%
Ukendt/ikke oplyst	0%	7,3%	0%
Andet	0%	0%	7%
Infection reproduction og and	5,9%	0%	0%

SEGES Insight rapport fra besætning

FOREBYGGELSE/HÅNDTERING AF BEN/KLOVSKADER I BESÆTNINGEN

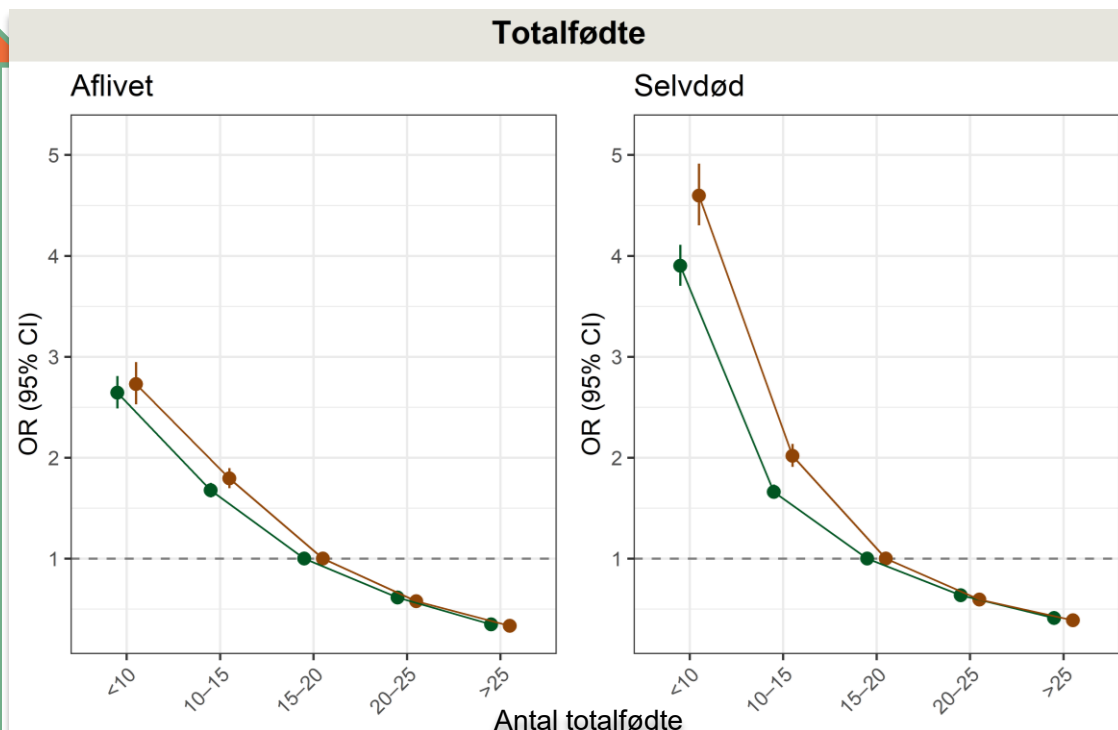
- ✓ Klovbeskæring og sårbandagering i farestalden igangsat
- ✓ Skridsikkerhed forbedret på sammenblandingstidspunkt
- ✓ Afrunding af 90° kant i enkelte stier
- ✓ Ekstra medarbejder ansvarlig for sygerunde
- ✓ Opsætning af sygejournaler ved sygestier

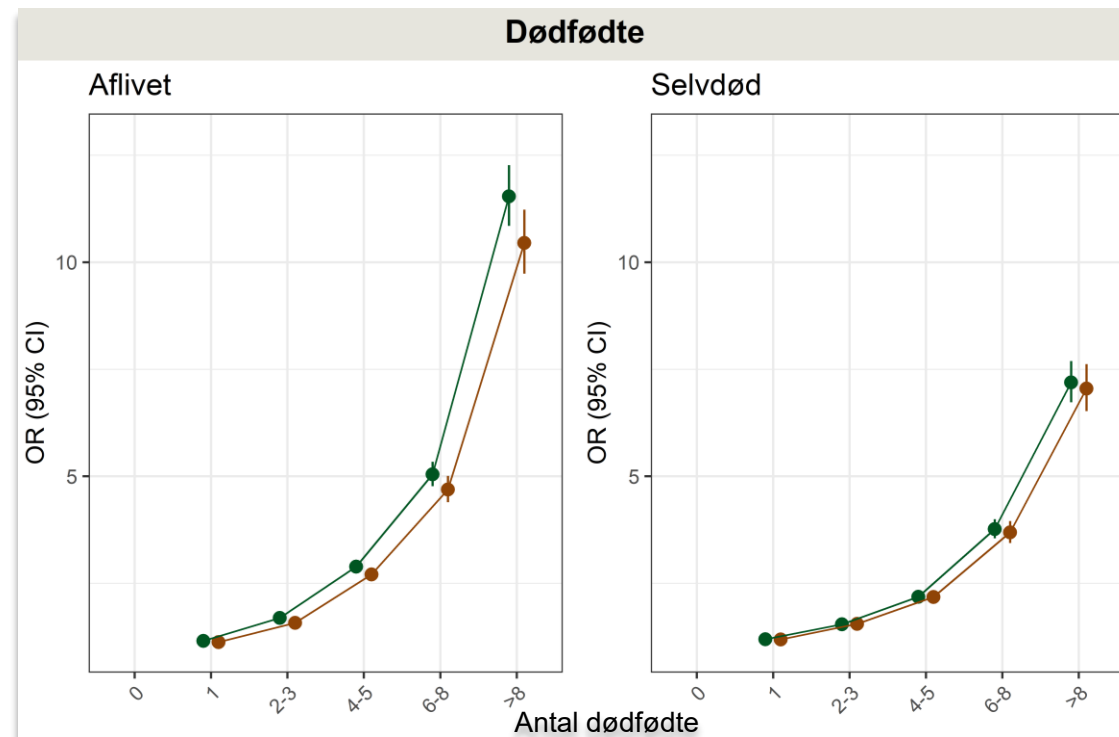
Få totalfødte og mange dødfødte – stærk sammenhæng til sodød i farestalden

SEGES InSight – 250 besætninger

Risiko for død

Søer og gylte døde i farestald

Søer og gylte døde i farestald

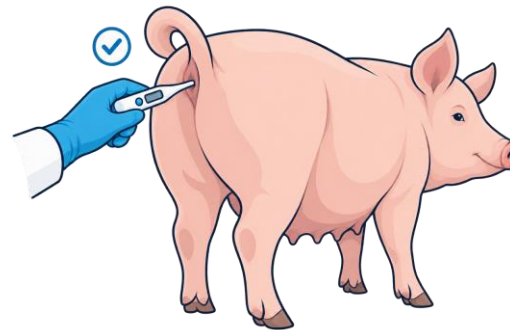
Hvad ser vi?

Signifikant øget risiko for både selvdød og aflivning ved:

- Få totalfødte
- Mange dødfødte

HVAD KAN VI BRUGE DE DATA TIL?

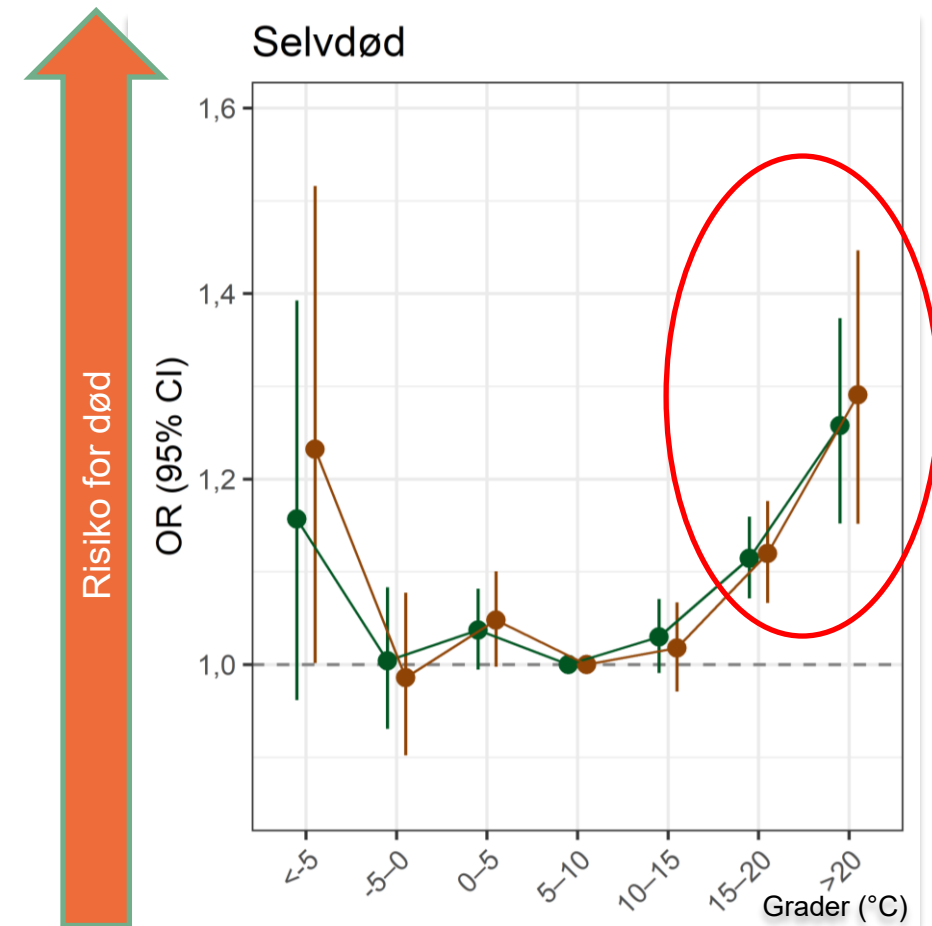
- ✓ Få totalfødte → primært tilbageholdte fostre → vær OBS!
- ✓ Søer/gylte med mange dødfødte (>4) skal betragtes som et risikodyr
 - Temperaturmålinger
 - Inflammation/infektionstegn = igangsætte behandling
 - God overlevering til weekendpasningen!

Høje udetemperaturer øger risikoen for pludselig død

Hvad ser vi?

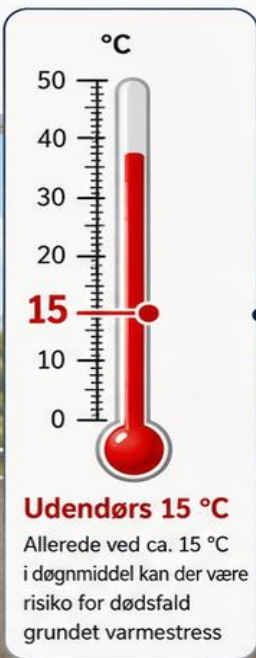
- Signifikant øget risiko for pludselig død ved gennemsnitlige døgntemperaturer $> \text{ca. } 15^{\circ}\text{C}$

Søer og gylte døde i farestald

VARMESTRESS HOS EN DRÆGTIG SO

Tegn, konsekvenser og vigtige opmærksomhedspunkter

Øget respiration

Søen puster og har åben mund

Kredsløbsbelastning

Varme giver perifer vasodilatation, øget puls og større belastning af hjertet

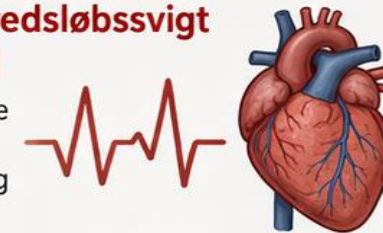
Væske- og salt-tab

Øget respiration og varme kan reducere blodvolumen og forværre kredsløbet

Risiko for kredsløbssvigt og dødsfald

Når soen ikke kan komme af med varmen, kan vasodilatation, høj puls og dehydrering føre til kredsløbskollaps.

VIGTIGE OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

Sørg for god ventilation

Adgang til rigeligt køligt vand

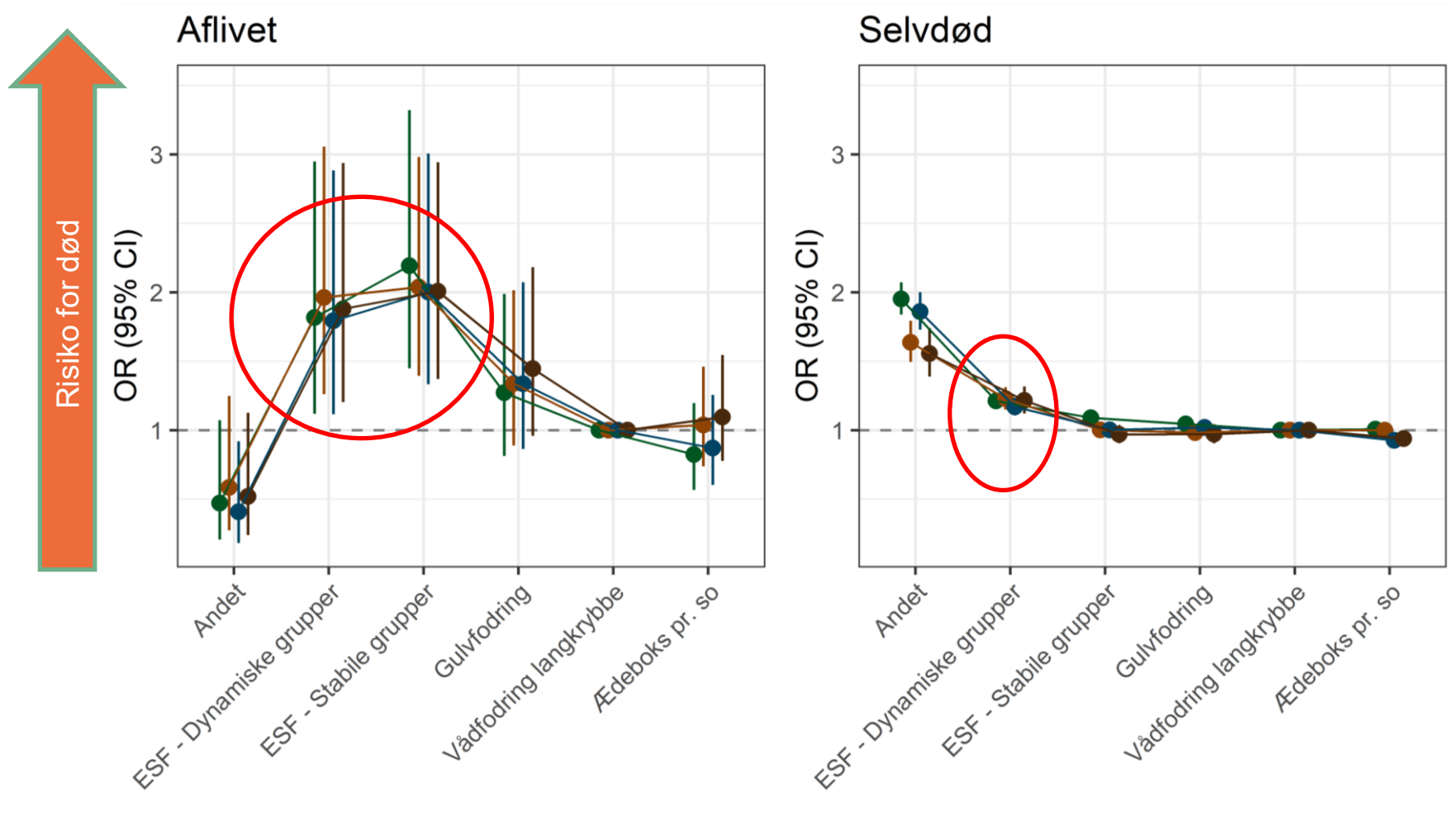

Fodr på kølige tidspunkter

Overvåg temperatur og tilpas miljøet

Fodringssystemet i drægtighedsstalden har indflydelse på sodødeligheden

Hvad ser vi?

- ESF
 - øget risiko for både selvdød og aflivning
 - Selvdød kun ved dynamiske grupper

Gulvfodring og langtrug

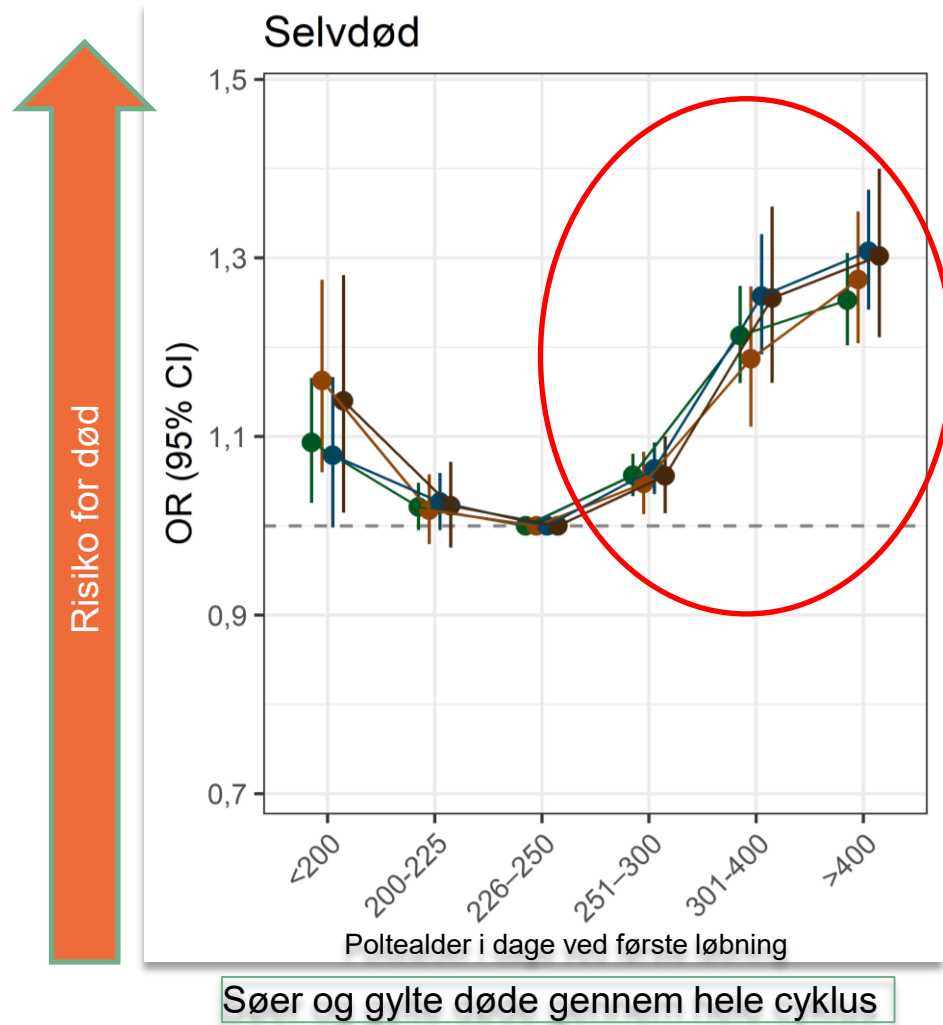
- Fodring to gange – lige efter hinanden
- Mulighed for ekstra foderpladser til svage søer

Transponder/ESF

- Brug "ikke ædt" listen aktivt
- Start på foderdøgnet sen aften eller nat
- Sygerunde ved halmtildeling

Poltealder ved første løbning

SEGES InSight – 250 besætninger

Hvad ser vi?
Høj alder ved første løbning øger risikoen for selvdøde søer

Høj poltealder (>250 dage ≈ 36 uger)

- Poltestyring gået galt
- Svag brunst
- Langsom vækst (utrivelighed)
- Ben/klovproblemer

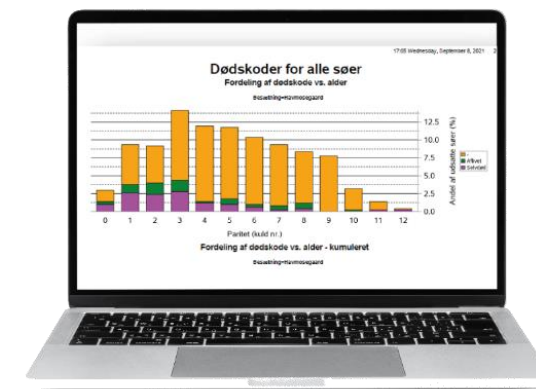
AI genereret

CLOUDFARMS So-analyse › Poltealder ved 1. løbning

AGROVISION Analyse søer › Effektanalyse › Løbning › Alder ved 1. løbning

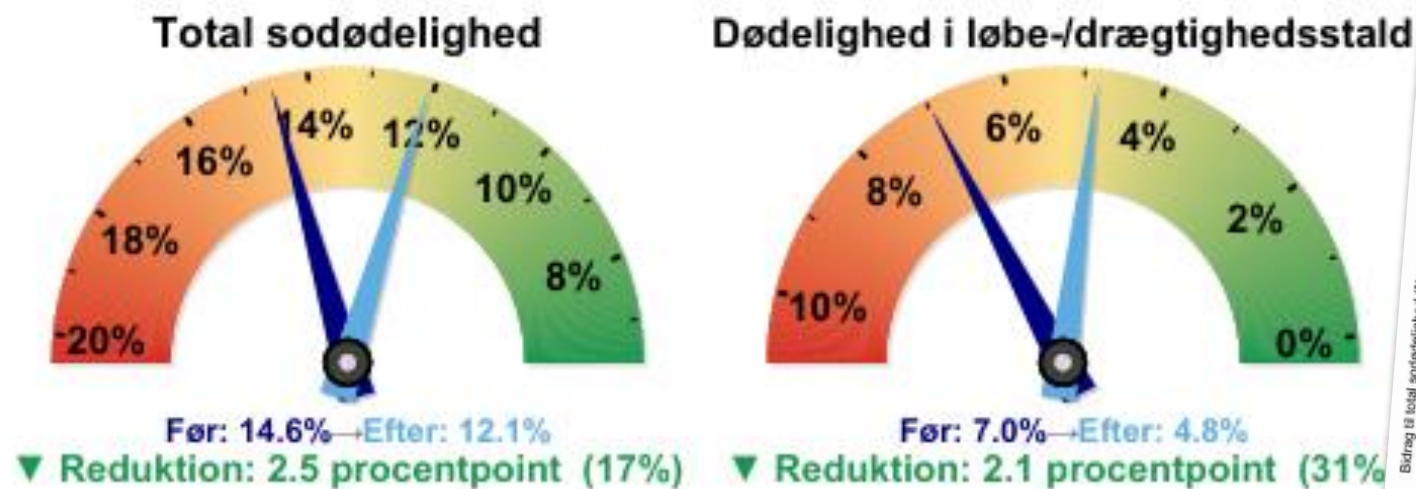
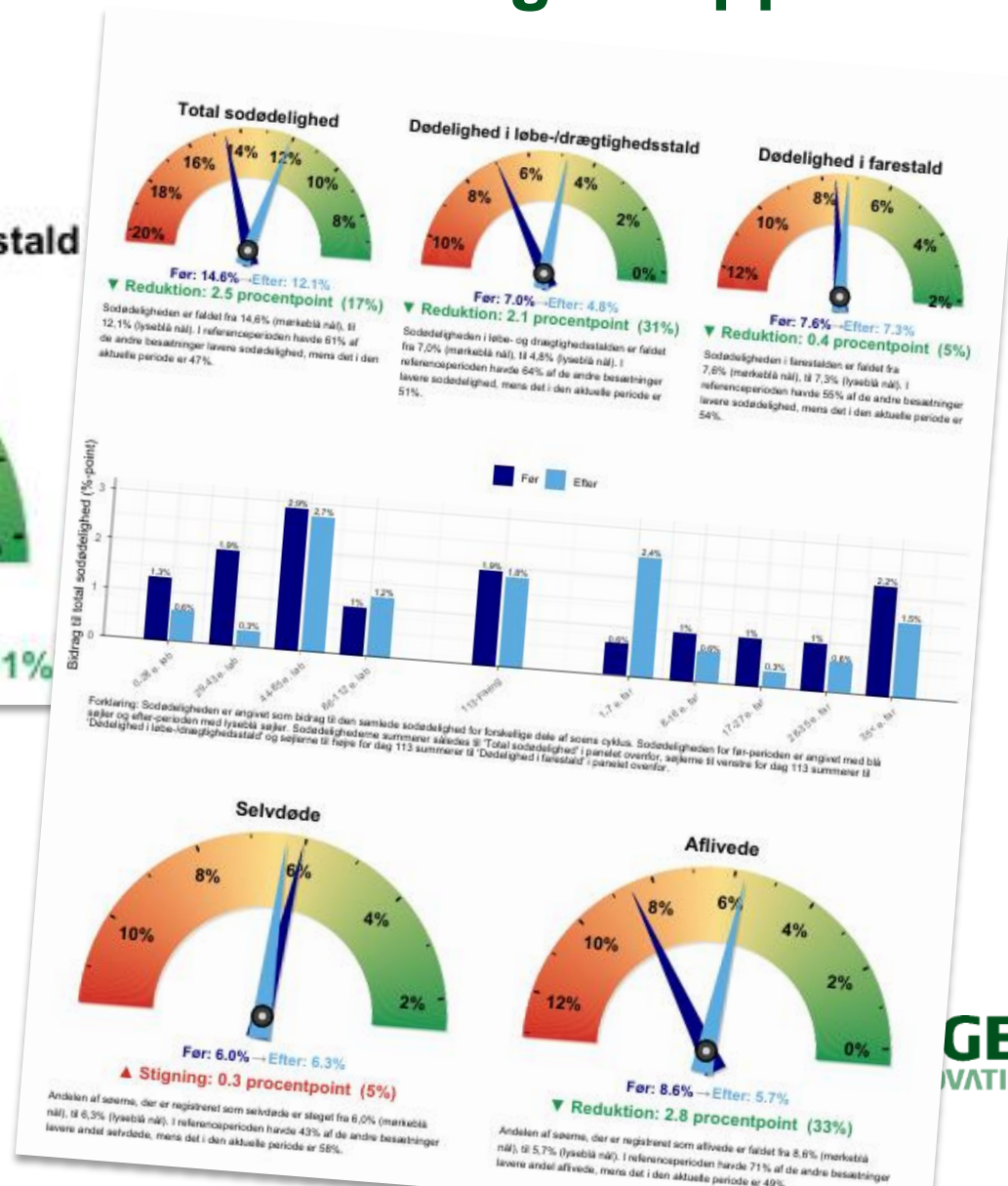
Fra data til handling – de vigtigste budskaber

- Registrering over aflivede og selvdøde gylte/søer i et eller andet omfang – ellers bliver det gætteri
- Tjek jeres valgte dødsårsager – behov for rettelser?
- Find risikoperioderne – hvor i systemet dør/aflives flest?
- Notér management- eller foderændringer ned på fx kalender
- Start med de fundamentale initiativer

Nyt på vej!

Fremdriftsrapporter som bilag til jeres SEGES InSight rapport

TAK for opmærksomheden

SEGES
INNOVATION

danvet
KEEPING YOUR PIGS AND BUSINESS HEALTHY